

Liever christelijk-sociaal dan woke

Posted on 25 juni 2022 by Jan-Jaap van den Berg

Onlangs verscheen het boek 'De Linkse Kerk. Hoe Calvinistisch Nederland steeds dezelfde afslag neemt'. De publicatie leidde hier en daar, maar vooral in dagblad Trouw, tot heftige discussies.

Vooral oud-politicus Sytze Faber liet zich gelden. En Trouw-hoofdredacteur Cees van der Laan zag zich genoodzaakt te verdedigen waarom Trouw een interview met Syp Wynia over het boek had geplaatst. Jan-Jaap van den Berg, een van de auteurs van 'De Linkse Kerk', reageerde weer – beknopt – op Faber en Van der Laan. Hieronder de onverkorte versie.

Apekool?

Ergens een karikatuur van maken en die vervolgens affakkelen. Of op de man spelen. Dergelijke debattechnieken zijn welbesteed aan oud-politicus Sytze Faber en kennelijk ook aan hoofdredacteur Cees van der Laan. In *Trouw* (van 16 en 18 juni) noemen zij de bundel *De Linkse Kerk* 'apekool'.

De bundel zou beweren dat het gereformeerde volksdeel de afgelopen decennia

door hun voormannen met modieuze linksigheid werd opgezadeld. Dat kan volgens hen niet kloppen, omdat confessionele partijen bij voorkeur met de VVD regeerden. Bovendien deugen de auteurs niet. Dat zijn 'twaalf witte mannen', sommigen zelfs afkomstig uit kringen rond PVV en Ongehoord Nederland. Blijkbaar reden genoeg om het boek ongelezen te laten.

Dat is wel jammer. Het aantal allochtone vrouwen met kennis van de gereformeerde wereld is nu eenmaal beperkt. Overigens werkte aan deze 'rechtse' bundel toch ook een oud-medewerker van de PvdA mee, zijnde ikzelf. Maar dan nog. Kan iemand die sympathiseert met de PVV, niet tevens een bekwaam historicus zijn en kenner van de gereformeerde gezindte?

De afslagen

De Linkse Kerk bespreekt het fascinerende feit dat het gereformeerde volksdeel, hoewel relatief klein, toch bovengemiddeld veel invloed uitoefende op de ontwikkeling van de Nederlandse samenleving. Vanaf de jaren zestig voltrok zich een onmiskenbare kanteling naar progressieve moderniteit. Gereformeerden gingen daarin mee. Ze waren daar, dankzij hun zendingsroeping, sociale bewogenheid en strijdbaarheid, uitstekend voor toegerust.

Faber en Van der Laan betogen dat de ARP een structurele voorkeur had voor samenwerking met de VVD. Ik zou zeggen: lang niet altijd. De totstandkoming van de progressieve kabinetten Cals (1965), en Den Uyl (1973) zijn goede tegenvoorbeelden, evenals de trieste aftocht van oud-premier Barend Biesheuvel. Kijk ook naar de ChristenUnie, inmiddels lichtjaren verwijderd van de vroegere GPV en RPF.

Lichtjesfeest op de VU

De analyse in *De Linkse Kerk* beperkt zich echter niet tot partijpolitiek. Er wordt ook ingegaan op de linkerbocht die de protestantse kerken, *Trouw* en de NCRV hebben genomen. Van der Laan en Faber zijn daar blij mee.

Ik vraag me vooral af waar dit eindigt. Als 'mijn' Vrije Universiteit het Kerstfeest omdoopt tot 'lichtjesfeest', waarom dan niet fuseren met de UvA? Waarom laat *Trouw*, juist als progressief-christelijke krant, niet een kritisch geluid horen tegen de

patriarchale islam?

In het huidige Nederland liggen kansen genoeg voor progressief protestantisme. De christelijk-sociale traditie biedt daarbij meer houvast en eigenheid dan het imiteren van *woke* linksigheid van elders.

In Trouw verscheen een licht gecoupeerde versie van bovenstaande repliek. ***Jan-Jaap van den Berg*** *is historicus, hij schreef in de bundel 'De Linkse Kerk' en hij promoveerde op de ideologische ontwikkeling van de politieke partij ARP in de jaren zestig.*